

BEVORDERING DER BIJEN
VER. TOT
NEDERLAND

bijenteelt

Maandschrift voor de Bijenteelt

Versijnt maandelijks - Jaargang 75 - No. 3 maart 1973

Officieel orgaan van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland

OPENINGSTIJDEN OP ZATERDAG

U kunt voortaan ook zaterdags terecht in Uw Bijenhuis.
De openingstijden zijn van 9—12 en van 13.00—16.00 uur.
Gedurende die tijden is **alleen** de winkel geopend.
Als U voor meer dan f 100,— denkt te kopen, is het verstandig deze bestelling enige dagen van te voren op te geven.
Uw bestelling staat dan ingepakt voor U gereed.

Honingprijzen

De honingprijzen over de gehele wereld stijgen regelmatig.
De inkoopsprijzen worden derhalve aangepast aan de wereldprijs.
Voor koolzaadhoning geldt nu een inkoopsprijs van f 3,35 per kilo.
Alle andere voorjaars- en zomerhoningsoorten worden ingekocht, al naar gelang van soort en kwaliteit voor f 3,35 tot f 3,75 per kilo.
Al deze prijzen gelden alleen voor gezeefde honing.
De minimum aan te bieden hoeveelheid is 25 kg.
De levering dient franco Wageningen te geschieden.
Wilt U de honing zelf brengen?
Iedere donderdag kunt U terecht.

Ruwe Raat

De kwaliteit der aangeboden ruwe raat loopt zeer ver uiteen.
Om iedereen het zijne te geven is de prijs voor ruwe raat derhalve geworden: Al naar gelang der kwaliteit vanaf f 1,50, - f 2,— per kilo.
Om de vrachtkosten te drukken is het wellicht verstandig Uw honing en ruwe raat gezamenlijk per afdeling te verzenden.

BIJENHUIS-WAGENINGEN

GRINTWEG 273

Algemene Bank Nederland-Wageningen.
rekening nr. 53.90.42.900.

Giro 823276.
Telefoon 08370 - 12.863

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT. Adres redactie en administratie: Bijenhuis, Wageningen. Redacteur: G. v. d. Weert, Commissie van Redactie: W. Assink en H. G. Maagendans. De niet van redactiewege geplaatste artikelen vertolken de mening van inzenders en geven niet altijd het inzicht van de redactie of het hoofdbestuur weer.

Alle stukken aan het Bijenhuis te Wageningen, ook opgaven en betaling van advertenties en speurbijtjes. Giro 84 68 01.

BIJ ONZE OMSLAGFOTO

Het moet na jarenlange voorlichting in ons maandblad voldoende bekend worden geacht dat het stuifmeel van de herfstbloeiërs een levensbelang voor de bijenvolken is. Nu breekt de tijd voor het planten van deze gewassen aan. Herfstasters zijn er in vele soorten en kleuren. Een streling voor het oog en een gedekte tafel voor bijen en andere insecten. Zie ook elders in dit nummer.

Ons klankbord

In dit nummer willen wij u nog eens confronteren met het vraagstuk „Honinglevering aan afd. Handel en honingprijzen”, waaruit u moge blijken hoezeer de meningen daaromtrent uiteenlopen. Een onzer leden haakt in op de reactie in het februari-nummer en schrijft :

„Naar aanleiding van de publicatie over de honingprijzen enz. in „Ons Klankbord” zou ik gaarne enige opmerkingen willen maken en wel ten aanzien van briefschrijvers standpunt dat afd. Handel te lage prijzen betaalde. Jaren heb ik zaken gedaan met de Hr. v. d. Bend en later met de Hr. Seunninga. Ik wil niet beweren dat de afd. Handel **hoge** prijzen betaalde, maar de **particuliere groothandelsprijs** was toch steeds lager.

Daar kwam nog bij dat het met de financiën steeds veilig zat en de service met de emballage prima was.

Heeft briefschrijver zich wel eens gerealiseerd wat voor tijd er gespendeerd wordt met flacons wassen, vullen en etiketteren? en de korting die gegeven wordt aan wederverkopers? Tot zover deze reactie maar een andere briefschrijver denkt over deze materie heel anders. Hij zegt dat men allereerst de hand in eigen boezem moet steken en de fouten uit het verleden moet erkennen en gaat dan als volgt verder:

„Wanneer een imker het van een commerciële instelling moet hebben, waar ik het Bijenhuis tot op heden ook onder reken, dan klinkt alles wel heel mooi in de oren van de grootimker d.w.z. iemand die een honingoverschot heeft aan te bieden, maar in werkelijkheid zal de winst niet in de beurs van de producent-imker vloeien, doch zal dit aan de instelling + personeel (denk aan pensioenen en opslag) ten goede komen.

Hier zal geen logisch denkende imker intrappen. Het tegendeel zal blijken en het wantrouwen wat toch altijd bestaat, vooral onder bijenhouders waar toch altijd nog een stukje van het oeroude instinct der natuur in zit, zal tegen zijn eigen organisatie groter worden. Gezien het gedrag in het verleden. Doch goede voornemens worden

niet altijd geplaveid op de weg naar de hel en daarom mijn suggestie :

Om betere afzet en hogere prijzen te krijgen dient men allereerst eenheid in de handel te krijgen d.w.z. in de gehele nederlandse commerciële handel. Daar dit voor gewone mensen een niet te realiseren taak zal zijn, dient de overheid hierin te worden betrokken. Daar onze vereniging de „twijfelachtige” eer heeft dat hij lid is van het Landbouwschap en deze instelling overheidsbevoegdheid heeft, zal men uitsluitend via deze instelling tot het gewenste doel komen.

B.v. Op het ogenblik zijn de prijzen van gewone honing f 2,— per pot van 500 gr. of f 4,— per kg. Heidehoning f 3,— per pot of f 6,— per kg.

Het Landbouwschap garandeert iedere imker een prijs van f 5,— idem heide f 8,— per kg. en vraagt daarvoor als heffing f 2,— per bijenvolk.

Wanneer men stelt dat er, of door deze regeling 500.000 bijenvolken zullen zijn of zullen komen, dan maakt dit ieder jaar een pot van 1 miljoen gulden, die, al naar de marktprijs is, kan worden bijgepast of gereserveerd om deze vastgestelde prijzen te handhaven. De handel zal dan naar behoefte van deze tak van het Bijenhuis resp. Landbouwschap hun honing kunnen betrekken.”

Als we het wat bittere betoog van deze imker volgen dan kan worden gezegd dat uw bestuur te allen tijde bereid is de hand in eigen boezem te steken en dat voorgestelde en reeds ingevoerde wijzigingen duidelijk aantonen dat het bestuur de vinger aan de pols houdt en reageert op de zich in de laatste jaren snel wijzigende omstandigheden, sneller dan vele van onze leden, die nog steeds niet willen aannemen dat de nog steeds stijgende prijzen van buitenlandse honing door onze honingprijzen in gelijke mate dienen te worden gevolgd.

Opmerkingen als „Hier zal geen logisch denkend imker intrappen” en „Het wantrouwen wat toch altijd bestaat, zal tegen zijn eigen organisatie groter worden” zijn niet bepaald geschikt om het bestuur, wat mede door briefschrijver is

gekozen en geheel vrijwillig en zonder enige vergoeding een massa werk verzet, te inspireren tot lofwaardige initiatieven en een vooruitstrevend beleid. Ware het niet dat wij er heilig van overtuigd zijn dat dit niet de geest is die bij de overgrote meerderheid van onze leden heerst, dan zou dit althans voor uw rubriekschrijver een reden zijn een vereniging waarin een dergelijke mentaliteit heerst ogenblikkelijk de rug toe te keren.

Het Landbouwschap heeft inderdaad, omdat het een publiekrechtelijk orgaan is, de bevoegdheid dwingende voorschriften te geven waaraan de leden van de betrokken bedrijfstak zich hebben te houden. De heffingsgelden — die de imkers **niet** betalen — worden mede gebruikt voor maatregelen ten behoeve van de bedrijfstageno-

ten, b.v. ziektebestrijding. De belangrijkste voorwaarden waaronder de alg. vergadering de toetreding tot het Lbs. heeft aanvaard, waren dat **geen** heffing zou worden opgelegd en **geen** registratie zou plaats vinden (zie notulen alg. verg. juli/aug. no. 1960 blz. 121 en 122 en het artikel over taak en werkwijze van het Lbs. op blz. 107 van het juli/aug. no. 1961 van de hand van de Hr. P. T. Hilhorst). De imkers profiteren van de voordelen die het Landbouwschapsverband hun op verschillend terrein heeft geboden (zie aangehaald artikel van de Hr. Hilhorst) zonder dat daar hunnerzijds iets tegenover staat.

De verantwoordelijkheid voor garantie- en richtprijzen berust bij de overheid en niet bij het Lbs.

Alleen al daarom is de regeling als voorgesteld, niet mogelijk.

BEGINNERSRUBRIEK

Voortzetting van de in het februari-nummer gegeven wenken

Het is wel verstandig ringen en armbandhorloges af te doen. Een bijensteek in de buurt van een ring kan een zodanige zwelling geven dat de ring niet meer afgedaan kan worden. De afsnoering belemmert dan weer de bloedsomloop en daarmee de afvoer van het bijengif. Horlogearmbanden kunnen ook aanleiding geven tot het knellen van bijen en bij warm weer tot transpiratie, leren bandjes raken zelfs geheel doortrokken van de transpiratiegeur, waar de bijen nu eenmaal een afkeer van hebben. Daarom is handen wassen ook zo belangrijk. Het neemt behalve de transpiratie ook de gifgeur van één of meer steken weg. Zelfs las ik in een buitenlands tijdschrift dat een imker dat met succes met benzine deed. Ik heb het niet geprobeerd en zal het, zolang er nog koel helder water in de buurt is ook niet doen.

Deze voorzorgen in acht nemende en voorzichtig werkende valt die stekerij best mee, maar het is toch een goede politiek voor noodgevalen een paar handschoenen bij de hand te houden.

De tot nu toe besproken maatregelen heeft de imker volkomen in handen. Met het weer is dat bepaald niet het geval. Als algemene regel geldt

dat bijen die flink halen ook makkelijk te behandelen zijn, vooral op het midden van de dag. De meeste haalbijen zijn dan onderweg en dikwijls zitten er merkwaardig weinig bijen in de honingkamers. Omdat er dracht is en alle volken flink vliegen worden er ook geen pogingen tot roven ondernomen, waardoor de waaksterbijen het wat makkelijker opnemen en niet direct bij elke storing, hoe gering ook, vechtlustig naar buiten stuiven.

Niettemin kunnen bijen ook bij goede dracht en warm weer wel eens knap ondeugend zijn. Gewoonlijk zit er dan onweer in de lucht. Meestal kan de voorgenomen ingreep wel even wachten en is het verstandig de kast maar weer dicht te maken. Kan dat beslist niet, dan maar geharnast zo vlot mogelijk datgene doen wat niet kan worden uitgesteld. In een dergelijk geval is natuurlijk een wat fijner werk volkomen uitgesloten en een dergelijke wijze van werken moet dan ook tot een zeer hoge uitzondering beperkt blijven.

Ook sommige drachten kunnen de bijen prikkelbaar maken. Bekend is dat b.v. van de herik. Bovendien reageren volken, vooral als het bastaarden zijn, op dat gebied dikwijls nog al verschillend.

Om de bijen te kalmeren of te verdrijven van plaatsen waar we ze liever niet hebben, zoals de bovenlatten van de ramen, gebruiken vele imkers rook. De eveneens veel gebruikte carbollap werd reeds eerder in deze rubriek besproken. Waarom rook een kalmerende en afschrikkende werking heeft is niet bekend. Een feit is dat alle dieren een natuurlijke afkeer van vuur en rook hebben. Merkwaardig is het verschil in berokers. In de Bondsrepubliek gebruikt men over het algemeen kleine berokers, veelal in werking gehouden door een met een veerwerk of electrisch aangedreven aanblazertje.

Daarnaast heeft de Dathepijp een grote aanhang. Natuurlijk heeft zowel het een als het ander ook bij ons ingang gevonden.

De Amerikanen daarentegen gebruiken blaasbalgberokers met een flinke pot, waarin alles wat maar roken wil zoals vermolmd hout, jute, oude vetlappen, gedroogde plantenstengels en bladeren enz. met succes kunnen worden gestookt. Ze geven als ze eenmaal goed zijn doorgebrand een enorme stoot rook en gaan als ze niet worden gebruikt en rechttop worden neergezet, niet gauw uit. Voor iemand die veel aan de volken doet of veel volken heeft te behandelen zijn de Dathepijpen niet bepaald bevorderlijk voor het gebit. Er moet tabak in en ze vreten lucifers d.w.z. moeten nog al eens opnieuw worden aangestoken. Die opwind- en electrische berokertjes, die gevoed moeten worden met tabak, rolletjes golfkarton of speciale rookpatronen grenzen eigenlijk zo'n beetje aan leuk speelgoed, zo gezegd het vermaak voor de jonge imker.

Als er een beroker moet komen zou ik de Amerikaanse z.g. Billy-beroker maar nemen, maar die dan wel met verstand en overleg hanteren.

Een wolkje rook in het vlieggat, even wachten, daarna een wolkje over de bovenlatten en beginnen maar. Als het een operatie van wat langere duur wordt en er staan, wat in stallen gewoonlijk het geval is, links en rechts kasten stijf tegenaan, kan het zijn nut hebben ook bij deze kasten een wolkje rook langs de vlieggaten, waar de agressieve waaksterbijen zich ophouden, te blazen. Nog één ding. Overtuig u ervan dat de beroker goed is doorgebrand voordat u de kast openmaakt, anders loopt u de kans dat u geen rook hebt op het ogenblik dat u die het meest nodig hebt. Omdat er nog al wat brandstof nodig is voor die grote potten is het wel verstandig voor voorraad te zorgen. Overigens kunt u met een half vergane juten aardappelzak een hele tijd toe.

Bij het behandelen van de volken staan wij altijd achter de kasten. Ook als dat bij een vrije opstelling niet nodig is. Let u daar eens op. Het

is n.l. veel makkelijker naast de kast te gaan staan. Bij het uitnemen van ramen beweegt men dan niet regelmatig de hand, die de oren aan de vlieggatzijde vastpakt, over het hele volk heen. Het volk wordt ook daardoor geprikkeld.

Als regel zal het nodig zijn wat ruimte in de kast te maken door een raam terzijde te stellen.

Neem daarvoor liefst een kantraam, daar zitten vrijwel altijd de minste bijen op en de moeder zal men er vrijwel nooit op aantreffen, zodat de kans bij het uitnemen bijen te kwetsen of de moeder in gevaar te brengen klein is. Bij het beëindigen van het werk moeten, vooral in het voorjaar, wel alle ramen op hun oude plaats terugkomen en voor het opleggen van de dekplank of het kleedje de bovenlatten even bijenvrij worden gemaakt met wat rook of een carbollapje. Vooral bij het gebruik van kleedjes er op letten dat er zich geen bijen bevinden onder de oren van de ramen en achter de afstands-blikjes of afstandsrepen want die zijn dan ten dode opgeschreven.

Of u afstandsrepen dan wel blikjes wil gebruiken is een kwestie van persoonlijke voorkeur. Bij het gebruik van repen hoeft u bij het slingeren geen blikjes af te halen, wat dikwijls nog al een karwei is als de bijen flink met propolis hebben gewerkt. De makkelijkste methode daarvoor is in een plank of oude tafel twee spijkers te slaan op $2\frac{1}{2}$ cm. van elkaar, het blikje er achter te haken en met een ruk van het raam te trekken. Bij het gebruik van repen vervalt het overigens vrij theoretische voordeel dat men de ramen „en bloc” met de schraapbeitel heen en weer kan schuiven. Als er wat propolis aan de blikjes zit lukt dat toch niet zonder al te grote schokken. Bovendien kunnen de raamoren bij het gebruik van afstandsrepen makkelijk even van de propolis worden ontdaan. De imker, die honing wil winnen, zal zijn kasten niet openmaken als daar geen dringende reden voor is.

Dat komt niet zo vaak voor en daarom zal hij over het algemeen min of meer vastgekitte ramen aantreffen.

Imkers die het voornemen hebben bijenvolken te plaatsen bij de koolzaadvelden in Friesland en Groningen wordt aangeraden zich tevoren in verbinding te stellen met het Bijenhuis te Wageningen.

DE BIJENWEIDE

Pendelzweefvlieg (Helophilus pendulus) op herfst-aster.

Links een stuifmeelverzamelende honingbij. Rechts een zweefvlieg, die om zijn oppervlakkige gelijkenis met een bij de blinde bij wordt genoemd (Eristalis tenax).

Het is over het algemeen voor de imker niet mogelijk een „eigen” bijenweide te scheppen, waardoor hij een honingooft van eigen grond zou kunnen binnenhalen. Dat neemt niet weg dat nog steeds vele kleintjes één grote maken en dat vooral aan de rand van stedelijke gebieden en in dorpen het aanplanten van honinggevende gewassen in eigen tuin toch wel van invloed is, met name als deze bloeien in de drachtpauzen, die tussen onze hoofddrachten vallen.

Ten aanzien van de stuifmeelvoorziening zijn de omstandigheden duidelijk gunstiger. In het voorjaar zijn de crocussen in tuinen en perken daarvan een sprekend voorbeeld. Hetzelfde geldt voor een mannelijke wilg, waarvan de stuifmeelkatjes bij wijze van spreken worden kaalgevreten door de bijen.

Merkwaardig is dat de imker in het voorjaar veelal met belangstelling en voldoening het wroeten van de bijen in de crocusjes gadeslaat, natuurlijk mede omdat ook voor hem van de ontluikende natuur een stimulans uitgaat, maar dat hij in het najaar veel minder interesse toont voor de stuifmeelleverantie. Toch is het voor het verkrijgen van gezonde en levenskrachtige winterbijen van het grootste belang dat het volk, zolang er nog broed wordt aangezet, over voldoende vers stuifmeel beschikt. Die broedaanzet kan in een mooie nazomer tot ver in de herfst doorgaan. Vandaar onze opwekking, voor zover nodig, om, nu de gelukkige bezitters van een tuin aan het voorjaarswerk beginnen, ook daaraan aandacht te besteden door het aanplanten van herfstasters, waarvan tegenwoordig zulke schitterende variëteiten in de handel zijn, zowel in rose als in blauwe tinten. Zij groeien op elke grond en geven als winterharde vaste planten maar weinig werk.

UIT DE JAAGKIEPS

Wetmatigheden

L. H. Busker heeft een aantal wetmatigheden in het imkersleven ontdekt. We glimlachen graag even met hem mee:

1. Berokers doen het altijd, tot het moment waarop je wat rook nodig hebt om de bovenlatten weer zichtbaar te maken.
2. Het enige stuk gereedschap dat je nodig hebt, als je de bijen die bij de dracht staan gaat opzoeken, is dat, wat je vergat mee te nemen.
3. Hoe sterker de imker er naar streeft om het zwermen te voorkomen, destemeeer zwermen komen er af op zijn stal.
4. De bijen gaan bij voorkeur op de bovenranden van de broedbak zitten als de imker er een nieuwe bak op wil plaatsen.
5. Als de imker met zijn bijen naar de dracht reist, is de honingopbrengst altijd des te lager naarmate de imker zijn verwachtingen hoger stelde.
6. Je ziet de koningin onmiddellijk op de raten als je haar niet zoekt. Ga je haar zoeken, dan kan je de kast altijd een paar maal doornemen zonder haar te vinden.
7. Bijen in de stad vliegen altijd daar waar de meeste voetgangers zijn.
8. Onberispelijk verzegelde raathoning is zeldzaam. De raten, die bestemd zijn om slingerhoning te leveren, zijn altijd onberispelijk verzegeld.
9. In de buurt van je bijenstal zijn altijd wel een paar plaatsen te vinden, waar het verschrikkelijk moeilijk is een zwerm te scheppen. Op die plekjes gaan de zwermen altijd zitten.
10. Als je bijenkap absoluut bijendicht is, kan je erop rekenen dat er bijen in komen.
11. De wachtbijen geloven het wel en ze zijn altijd met groot verlof. Maar ze zijn allemaal terug bij hun onderdeel en ze gedragen zich model als je de kast wilt nakijken.
12. Dode dingen kunnen zichzelf niet verstoppen op een plekje waar ze onvindbaar zijn, uitgezonderd raampjeslichters.

Gleanings sept. 1972.

Bladhoning van riet

G. Grimm vertelt in GKZ 2 augustus 1972, dat hij op een kanotocht over de rivier de Havel een imker bezocht aan het Glindower Meer. Je komt net op tijd, zei zijn kollega, die hem direkt meenam naar de met riet omzoomde oevers van het meer. Eerst dacht ik dat er een zwerm vloog, tussen het riet en daarboven wemelde het van de bijen, alsof het midden in de dracht was, zegt Grimm. Die dracht bleek er inderdaad te zijn.

De onderkanten van de riet-bladeren waren dicht bezet met bladluizen, naar ik vermoed *Hyalopterus pruni*, die in juni en juli tijdelijk de sleedoorn, het riet en nog andere gewassen als waardplant uitkiest. Een paar van de vragen die hij zich stelt: komt dit vaker voor? Bij welk weer? Hoe smaakt de honing?

We vragen ons af of Nederlandse imkers wel eens „luizenhoning” van het riet winnen?

Achterlijke Angelsaksers?

We hebben veel gemopperd op Engelsen en Amerikanen die, ondanks internationale afspraken, temperaturen in graden Fahrenheit blijven aangeven, die moeilijke maten en gewichten gebruiken en die al lang verouderde wetenschappelijke namen van planten en dieren (waaronder de honingbij!) blijven gebruiken.

Scottish houdt nu in het bijzonder Frankrijk de spiegel voor, maar als wij, Nederlanders, óók even in die spiegel kijken, staan we er óók niet zo mooi op. Leest u maar:

Men heeft voorgesteld, dat de Britse imkers hun honing nu gaan verpakken in potten van 500 of 1000 gram. Maar Frankrijk, het land dat meer dan een eeuw geleden het metrieke stelsel bedacht, gaat door het het verpakken van honing in potten van 450 en 225 gram. (Zou het niet zó zijn, dat wij wat meer handelsgeest bezitten? Een Engelse imker heeft straks 10 potten honing te verkopen van 500 gram. Van de 5000 gram honing, die hij daarvoor gebruikt, vullen wij elf potten en dan houden we nog 50 gram over ook!)

Lachertje

Noord Vietnam ontwikkelt een nieuw wapen tegen de Amerikanen. Ze dressereren daar bijenzwermen zodanig, dat ze, agressief reageren op dragers van Amerikaanse uniformen.

Rheinische sept. 1972 citeert dit zinnetje uit het Duitse blad Stern met de toevoeging: En de bijen maar lachen . . .

Honingtekort

Op de wereldmarkt is er een tekort aan bijenhoning en de daardoor gestegen honingprijzen hebben in Australië ongewenste gevolgen gehad. Het blijkt namelijk, dat sommige imkers hun bijenstapel uitbreiden door . . . diefstal. In één distrikt werden al 170 kasten gestolen, zegt Irish sept. 1972.

Sinaasappelschillen tegen wasmot ?

GKZ juni '72-2 neemt de volgende „stem uit de praktijk” over uit een Russisch vakblad. De opgeborgen raten blijven volledig vrij van wasmotten, als in de ratenkast en op de bovenlatten van de raampjes gedroogde sinaasappelschillen worden gelegd. Klaarblijkelijk verdragen de wasmotten de geur van deze schillen niet.

Bestuivingsprobleem

In BBJ 19 februari '72 haalde „Harry” een artikel aan uit Hort. Res. 1971 vol. 11 pp 60-62. Het gaat over een onderzoek, waarbij men een bepaalde soort spruitkool wilde kruisen met een andere soort. Men zorgde voor bijen, die het bestuivingswerk moesten verrichten. Maar de bijen vertikten het om kruisbestuiving tot stand te brengen. Ze bezochten één soort bloemen, maar de soort waarmee die bestoven moest worden, keken ze niet eens aan. Als ze een plant van soort A bezocht hadden, vlogen ze eenvoudig over de planten van soort B heen zonder er aandacht aan te schenken, tot ze weer een plant van soort A tegenkwamen, waarop ze dan hun werk voortzetten. Op deze wijze kwamen de verlangde kruisingen niet tot stand. Wat was daarvan de oorzaak? Harry zegt er het volgende van:

Stikstof bevordert de vorming van eiwitten in de plant. Daarvoor zijn alle in de plant beschikbare koolhydraten (suikers) nodig en in de nektar, die de planten dan tijdens de bloei afscheiden, komen daardoor te weinig suikers om die nektar voor de bijen aantrekkelijk te maken. Het suikergehalte van de nektar is eenvoudig te laag voor de bijen.

In het bovengenoemde geval is het mogelijk óó gegaan, zegt Harry: Spruitkoolsoort B nam de stikstof gretiger op en gaf daardoor nektar met een te laag suikergehalte. Alle spruitkoolsoorten gedragen zich niet gelijk en soort A is zich waarschijnlijk niet zo sterk aan de beschikbare stikstof te buiten gegaan en produceerde daardoor nektar met een suikergehalte, dat wél aantrekkelijk was voor de bijen.

Bijenwas is een antibiotikum,

zegt Pohl in Rheinische sept. '71. Bijenwas is rijk aan vitamine A en aan desinfecterende, bakteriedodende stoffen zoals inhibine. Daarom werd was van oudsher in zalven, pomades en voor pleisters gebruikt. Dat bijenwas als desinfecterend middel wordt gebruikt, schrijft Pohl, bemerkte ik voor het eerst toen een mij onbekende oudere man van de straat af mijn bijenstal zag en mij vroeg om een stukje raat. Ik gaf hem een stuk maagdelijke raat waar al wat honing in zat. De man vertelde, dat hij leed aan keelpijn en ontsteking van de amandelen en dat het kauwen van bijenwas hem hielp.

Later las Pohl in het bekende boek van Dr. Jarvis uitvoerig over de geneeskracht van bijenwas. Jarvis schrijft o.a.: Honingraten zijn een voortreffelijk middel ter behandeling van bepaalde ziekten van de luchtwegen. Dat geldt voor de was zelf, nadat de honing eruit verwijderd is. Het kauwen van deze raten is vooral heilzaam voor de binnenwanden van de ademhalingsorganen. Jarvis beschrijft het geval van een achtjarige jongen, die al vijf maanden verkouden was, een lopende neus had, die hij voortdurend moest snuiten. Hij ademde door de mond omdat zijn neus van binnen gezwollen was. Dr. Jarvis gaf hem honingraat te kauwen en na korte tijd verdween de zwelling, de neus werd weer bruikbaar en de slijmhuide kreeg weer de normale lichtroze kleur. Vijf maanden lang had geen enkel middel deze jongen kunnen helpen.

Geloof het of niet

Geloof het of niet, maar een honingbij bewerkt op één stuifmeel-verzamelvlucht het ontstaan van 260 tot 3640 zaden. Geloof het of niet, maar de meeste Afrikaanse honing wordt gebruikt om er bier van te maken, terwijl men aan tafel uit Australië geïmporteerde honing eet.

Irish mei '72.

Uitspraken

Meester, mijn broer viel van zijn stokje af.

Het tegengestelde van een werkende vulkaan is: een werkloze vulkaan.

De vrouw van Izaäk heette Sahara.

Een beiaardier is een man die bijen houdt.

Onze Friese beiaardiers lazén dit natuurlijk al in de Leeuwarder Courant 28-9-'72, die het overnam uit De Boarne, Insum.

OFFICIELE MEDEDELINGEN

Verslag Koninginneteelstation Schiermonnikoog 1972

Opnieuw heeft zich de carnicateelt in 1972 uitgebreid. Het aantal ingezonden bevruchtungskastjes steeg van 216 tot 307. Een stijging dus van ruim 42%.

De slechte weersomstandigheden maakten echter dat de resultaten erg tegenvielen. Terwijl het bevruchttingspercentage vorig jaar 74% was, konden we nu de 50% nog niet halen.

Enige regelmaat was niet te bespeuren, zodat we niet als vorig jaar van de diverse weken een bepaald bevruchttingspercentage kunnen geven. Van tegelijk ingezonden volkjes kon de ene immer 100% halen, maar een ander nul. Zoiets deed zich bijna iedere week voor. Trouwens alle inzenders gaven hun resultaat weer niet op. Van de 224 opgaven waren 114 goed.

Sommige 3-ramers kwam leeg terug, terwijl andere loodzwaar waren en spekraten hadden. Er moet dus onder de volkjes flink geroofd zijn. Of dat aan de weersomstandigheden te wijten is of aan de imkers of aan beide zal wel altijd een vraagteken blijven.

Dat ook het bevruchttingsstation zelf in deze malaise deelde spreekt vanzelf, noch afgezien van de zwermtraagheid dit jaar, waardoor op de 13e dag alle doppen afgeknagd waren en er wel een jonge koningin in het volk zat.

Dit had voor het station tot resultaat, dat er niet zoveel volkjes (20) zijn afgeleverd als gekund had. We hebben dus ook dit jaar weer enige aanvragers moeten teleurstellen. Zij komen in 1973 natuurlijk het eerst aan de beurt.

In een 6-tal afdelingen werden de leden voorgelicht door middel van een lezing over de carnica met dia's van Schiermonnikoog. Meerdere afdelingen staan op het programma. Ook hieruit blijkt duidelijk de stijgende belangstelling voor de carnica. Er is op Schiermonnikoog een nieuwe verzorger gekomen in de plaats van de heer Kruijer. Op dit punt zal dus het reglement gewijzigd worden. Denkt u daaraan straks in het april- (of mei)-groentje?

Verdere heeft de Koninginneteelcommissie weer een aantal opmerkingen over de gezonden kastjes.

1. Er waren verscheiden imkers die kastjes ingezonden hadden, met een ingenieuze sluiting: een draai- of schuifschijf, waarin het darrenroostertje was aangebracht. Door draaien of schuiven van die schijf kon of de vliegopening geheel openge laten, of op lucht gezet of geheel gesloten of de darrerooster voor het vlieggat gebracht worden. Lijkt prachtig maar . . .
2. Er waren bij deze kastjes, maar ook bij andere met het roostertje aan de binnenkant, enkele die niet darrenvrij waren. Bij 3 kastjes troffen we, op de vroege morgen bij het betreden van het terrein, een baard aan met de koningin erin. Dit kwam door de darren die in het kastje zaten. Die sloten de vliegopening grondig af.

Het is niet onmogelijk dat er zelfs geen lucht door kon. Het waren geen levende darren maar dode, die geprobeerd hebben er uit te komen en de kop niet weer uit het roostertje konden krijgen.

Nu is dat al erg bij een binnenroostertje, maar het is gebleken, dat bij een buitenroostertje de darrenprop veel dikker en stijver was. Bij genoemde kastjes kon de koningin er weer in komen, nadat de prop weggedrukt was. Maar hoeveel volkjes zouden er geweest zijn waarmee hetzelfde gebeurde, maar waarbij het buitenzwermje vóór we het opmerkten er afgeregend en omgekomen was?

Dus nog eens: Volg in uw eigen belang het reglement goed op. Zorg dat uw volkjes vrij zijn van **darren en darrenbroed**. Onbekend ermee, hoe dat moet? Vraag dan voorlichting.

3. Als men 3-ramers bundelt, moet men de bundel niet te zwaar maken. De kastjes moeten dan wel stevig aan elkaar bevestigd zijn. Sommige hebben er een bouwsel voor dat goed voldoet. Als er losse latjes onder aangebracht zijn om ze van de grond te hebben, dan gaat het tijdens het transport meestal mis. We hebben enkele keren de bundel opnieuw moeten binden.
4. Tweemaal troffen we een kastje aan zonder darrenrooster en eenmaal was de vliegopening zover stukgegaan dat er boven het roostertje een ruimte was van wel haast een centimeter. Alle 3 kastjes zijn ongeopend teruggezonden.
5. Van één imker vernemen we door navragen dat er niet voldoende voer meegegeven was. Oorzaak: onbekend met de gestelde eisen. Gevolg: niets anders in de kastjes dan wat dooie bijen op de kop in de cellen.
6. Het is bekend, door gesprekken met inzenders, dat men ramen met eitjes naar Schiermonnikoog zond, in plaats van een jonge koningin. Waarschijnlijk ook veroorzaakt door mislukkingen op de 13e dag.
7. De gekochte bevruchtungskastjes hebben de ruimte onder de oortjes aan de binnenkant zitten. Veel zelfgemaakte kastjes hebben die ruimte aan de buitenkant zitten. Zulke kastjes zijn gemakkelijker te hanteren dan de gekochte. Sommige hadden echter 1 vliegopening in het midden. Het kwam enige keren voor dat we met de schroevendraaier het middelste raampje iets achteruit moesten drukken, omdat er geen bijen tussen de voorkant van het kastje en de staande lat van het middelste raam konden komen. Hoe vindt u 3 volle honingkamers van 1 volk op Schiermonnikoog alleen van de nazomerdracht (braam) onder deze weersomstandigheden? Een bewijs van de grote haaldrift van de carnica ook tijdens minder goed weer. Zo was er niet 1 volk maar 4, terwijl ook enige 2 honingkamers vol hadden.

Internationaal bijenteeltcongres te Buenos Aires 14-20 oktober 1973

Het internationale verbond van bijenteeltverenigingen Apimondia, maakt in haar maandblad *Apiacta* 2/1972 het voorlopige programma van het internationale congres dat van 14-20 oktober 1973 zal worden gehouden in Buenos Aires bekend.

Zondag 14 oktober

9.00—21.00 Ontvangst der gedelegeerden en inschrijving der deelnemers.
18.00 Reunie van de uitvoerende raad van Apimondia.

Maandag 15 oktober

10.00 Feestelijke openingszitting in de grote conferentiezaal van het Sheratonhotel te Buenos Aires.

Opening van het congres:

Toespraak van de President van Apimondia. Welkomsttoespraken van de Land-, provincie- en stadsautoriteiten, of hun officiële vertegenwoordigers

Toespraak van de dekaan van de Apimondia ereleden, Mr L. R. J. Ridder van Rappard.

Toespraak van een vertegenwoordiger van Latijns-Amerika.

Toespraak van de President van het congres. Dhr. O. Schwint Escalante.

12.00 Officiële opening van de „Expo-Api Internationaal 1973”. (plaats der tentoonstelling — 1e verdieping in het Sheraton Hotel).

12.30—15.00 Pauze.

15.00 Plenaire zitting in de grote Conferentiezaal van het Sheraton Hotel.

1. Apimondia: algemene activiteiten en speciale bezigheden in Zuid-Amerika.

2. Problemen van de bijenteelt in Zuid-Amerika.

3. Bijenteelt in Argentinië.

4. *Apis mellifera adamsonii*.

19.00 Officiële ontvangst. Welkomstcocktail voor alle deelnemers.

Dinsdag 16 oktober

9.00—12.00 Werkvergadering van de Commissie voor bijenbiologie (conferentiezaal A).

9.00—12.00 Uitrusting (bijenteeltgereedschappen) (conferentiezaal B).

12.00—15.00 Pauze.

15.00—19.00 Werkvergadering van de Commissie voor Bijenbiologie. (conferentiezaal A).

Werkvergadering van de Commissie voor bijenteeluitrusting (conferentiezaal B).

Vertoning van bijenfilms en dia's (conferentiezaal C.).

21.00 Folkloristisch toneelspel.

Woensdag 17 oktober

9.00—12.00 Werkvergadering van de Commissie voor de nectargevende flora en bestuiving (conferentiezaal A).

Bijenteeltonderzoek Dr. Eva Crane.

12.00—15.00 Pauze.

15.00 Algemene vergadering van Apimondia, voor de officiële afgevaardigden (Simultaan vertaling) (conferentiezaal C).

15.00—19.00 Vertoning van bijenfilms en dia's (conferentiezaal C).

Donderdag 18 oktober

Dagexcursie - 150 tot 200 km - om ken-

nis te nemen van de Argentijnse bijenteelt. „Asado” (op argentinse manier gerild vlees), met inheemse folklore.

Vrijdag 19 oktober

9.00—12.00 Werkvergadering van de commissie voor bijenteelteconomie (conferentiezaal A). Werkvergadering van de commissie voor nectar gevende flora en bestuiving (conferentiezaal B).

12.00—15.00 Pauze.

15.00—19.00 Werkvergadering van de commissie voor bijenteelteconomie (conferentiezaal A).

Werkvergadering van de commissie voor bijenpathologie (conferentiezaal B).

Vertoning van Bijenfilms en dia's (conferentiezaal C).

Zaterdag 20 oktober

9.00—12.00 Werkvergadering van de commissie voor bijenpathologie (conferentiezaal A).

Werkvergadering van de perscommissie onder leiding van de Heer M. H. J. Mattone.

Werkvergadering van de commissie voor het onderwijs onder leiding van Mevrouw Nélide C. de Rizzi.

Laatste bezoek van de Apimondia- en congresdeelnemers aan de Expo-Api International 1973.

12.00—15.00 Pauze.

15.00 Feestelijke slotzitting van het congres en van de algemene vergadering voor de deelnemers aan het internationale congres Apimondia.

21.00 Afscheidsdiner.

Zondag 21 oktober

Op nog nader vast te stellen tijd: Rondrit voor de nacongresgangers.

Inschrijfgeld: Officiële deelnemers \$ 35,— na 10 juni 1973 \$ 40,—. Niet officiële, deelnemers \$ 25,— na 10 juni 1973 \$ 30,—.

ADRESWIJZIGING

Op verzoek van de Rijksbijenteelt consulent brengen wij te uwer kennis dat het adres van zijn medewerker: de Heer L. G. M. Hensels sedert 1 maart j.l. is Tramstraat 9 te Roggel (L.), telefoonnummer 04749 - 1736.

Nieuwe leden per 1-2-1973

Afdeling Bommel. C. Bleumer, Huissen; R. O. N. Huisman, Huissen; B. Buurman, Gendt O.B.; A. Kerkman, Gendt O.B.; C. P. Neijenhuis, Huissen; H. Zurné, Bommel.

Afdeling Bunnik. Meij. E. Broman, Zeist.

Afdeling Den Haag. J. D. Backer, Wassenaar; Meij. E. E. Holleman, Voorburg.

Afdeling Heerde. Behrends, Heerde; Stoffel, Heerde.

Afdeling Leiden. Dobben, Zwammerdam.

Afdeling Heiloo. A. Schermer, Bakkum.

Afdeling Noord en Zuid-Beveland. C. J. Smits, Schore post Hansweert; J. W. J. Danker, Yerseke.

Afdeling Wageningen. A. v. Gastel, Rhenen.

Afdeling Wolfheze. Mevr. v. d. Wee, Smids, Wolfheze.

Afdeling Dieren. H. A. v. Maldegen, Zevenaar; M. C.

v. d. Wulp, Laag Soeren.

BOUWSTEENACTIE

Aan Bouwstenen	f	3.529,15
Aan Hoekstenen	"	1.740,—
Aan Obligaties	"	15.175,—
Aan Toezeggingen	"	750,—
Totaal	f	21.194,15

BESTUIVINGSREGELING 1973

Algemene voorwaarden inzake het plaatsen van bijenvolken voor de bestuiving van fruit- en groentegewassen

De Contactcommissie Tuinbouw/Bijenteelt, bestaande uit vertegenwoordigers van de Hoofdafdeling Tuinbouw en de Afdeling Bijenteelt van het Landbouwschap, heeft de volgende voor 1973 geldende „Algemene voorwaarden inzake het plaatsen van bijenvolken voor de bestuiving van fruit- en groentegewassen” vastgesteld:

Artikel 1

Algemeen

1. Deze voorwaarden gelden voor het jaar 1973 en kunnen niet tussentijds worden gewijzigd.
2. Zij worden gedeponereerd ten kantore van het Landbouwschap te 's-Gravenhage.

Artikel 2

Vergoedingen

1. De door de teler verschuldigde vergoeding bedraagt per bijenvolk:
 - a) f 20,— voor zover het betreft kastvolk en f 17,50 voor zover het betreft korfvolk bij plaatsing **in de open lucht bij het fruit**;
 - b) f 30,— voor zover het betreft kastvolk en f 25,— voor zover het betreft korfvolk per periode van maximaal vier weken, en voor zover het betreft beide soorten volken f 10,— voor elke volgende periode van maximaal vier weken, bij plaatsing **in de open lucht** bij meloenen en aardbeien onder **plat glas** hetzij augurken onder **staand glas**;
 - c) f 40,— voor plaatsing van een 20 raamsvolk bij augurken en remonterende aardbeien in het **open veld** voor de gehele teelt;
 - d) f 40,— voor elke periode van drie weken bij plaatsing onder **staand glas** voor alle gewassen.
2. Tenzij anders wordt overeengekomen, komen de kosten van vervoer der bijenvolken ten laste van de teler.

Artikel 3

Verplichtingen van de imker

De imker is verplicht te zorgen dat:

- a) de bijenvolken bij het begin van de bloei van het fruit op de door de teler aangegeven plaats(en) aanwezig zijn en daar blijven tot het einde van de bloeiperiode, tenzij de teler toestemming geeft om de volken eerder weg te halen;
- b) de bijenvolken op verzoek van de teler verspreid in de boomgaard worden geplaatst, met dien verstande dat de volken voor zover mogelijk in groepen van ten minste drie worden opgesteld;
- c) de bijenvolken worden verzorgd;
- d) de kasten en korven goed reisklaar te maken zijn en dat de naam en het adres van de imker leesbaar en onuitwisbaar daarop zijn aangegeven.
- e) dat, voor zover vereist, de zending vergezeld gaat van de gezondheidsverklaring als bedoeld in de Vervoersbeschikking bijen 1972.

Artikel 4

Eisen betreffende de bijenvolken

1. Een door de imker te plaatsen bijenvolk dient voor zover het betreft een kastvolk te voldoen aan de volgende eisen:
 - a) het volk moet een bevruchte, leggende koningin hebben;
 - b) eitjes en broed in alle stadia moeten aanwezig zijn in ten minste 4 ramen, met dien verstande dat dit niet geldt voor een volk dat vóór 15 maart in de kas wordt geplaatst;
 - c) een in de boomgaard te plaatsen volk moet bij een buitentemperatuur van 12° C bij het begin van de kersenbloei ten minste 7 en bij het begin van de appelbloei ten minste 8 ramen bezet hebben met bijen;
 - d) een in de kas te plaatsen volk moet ten minste 6 ramen bezet hebben met bijen;
 - e) een buiten de kas te plaatsen volk moet ten minste 8 ramen bezet hebben met bijen;
 - f) het volk moet over voldoende voedsel kunnen beschikken.
2. Een door de imker te plaatsen bijenvolk dient voor zover het betreft een korfvolk te voldoen aan de volgende eisen:
 - a) het volk moet een bevruchte, leggende koningin hebben;
 - b) eitjes en broed in alle stadia moeten aanwezig zijn;
 - c) verzegeld broed moet zichtbaar zijn;
 - d) een in de boomgaard te plaatsen volk moet bij een buitentemperatuur van 12° C bij het begin van de kersenbloei ten minste 4 en bij het begin van de appelbloei tenminste 5 ramen bezet hebben met bijen;
 - e) het volk moet over voldoende voedsel kunnen beschikken.

Artikel 5

Verplichtingen van de teler

De teler is verplicht te zorgen dat:

- a) een behoorlijke standplaats voor de bijenvolken aanwezig is en dat, als deze standplaats ver van de verharde weg ligt, een vervoersmiddel beschikbaar is;
- b) de bijenvolken tijdens de bloeiperiode niet worden verplaatst, tenzij met instemming van de imker;
- c) de gewassen welke in bloei staan, niet worden bespoten of bestoven met voor bijen giftige stoffen;
- d) andere eveneens door de bijen druk bezochte planten, welke op zijn bedrijf in bloei staan, niet in aanraking komen met giftige stoffen;
- e) sloten en andere op zijn bedrijf voor de bijen aanwezige vaste drinkplaatsen niet worden vergiftigd; indien vee in de boomgaard komt, een deugdelijke afrastering rond iedere bijenstandplaats aanwezig is;
- g) de door hem verschuldigde vergoeding bij of vóór het teruggaan van de volken wordt betaald.

Artikel 6

Controle

1. De teler kan één of meer deskundigen verzoeken te controleren of de op zijn bedrijf geplaatste bijenvolken aan de in artikel 4 vermelde eisen voldoen.
2. Hij is verplicht de imker tijdig in te lichten omtrent het tijdstip van zodanige controle.

Artikel 7

Schadevergoeding

1. Indien de imker onderscheidenlijk de teler in strijd met de krachtens deze voorwaarden op hem rustende verplichtingen handelingen heeft verricht of

nagelaten, als gevolg waarvan aan de wederpartij schade is veroorzaakt, is hij tot volledige vergoeding daarvan gehouden.

2. De in lid 1 bedoelde verplichting tot schadevergoeding strekt zich niet uit tot schade, voortvloeiende uit oogsterving.

Artikel 8

Geschillen

1. Geschillen, welke tussen partijen mochten ontstaan naar aanleiding van een op deze voorwaarden gesloten overeenkomst, kunnen door elk van beide partijen om advies worden voorgelegd aan een overeenkomstig de volgende leden samengestelde commissie, welke oordeelt als goede mannen naar billijkheid. Het advies is bindend voor beide partijen.
2. Van de in lid 1 bedoelde commissie benoemt elk van beide partijen, uiterlijk binnen 5 dagen nadat

het geschil is ontstaan, één lid. De aldus aangevozen leden benoemen tezamen, uiterlijk binnen 5 dagen na de laatste der vorenbedoelde benoemingen, een derde lid.

3. Indien één der in lid 2 bedoelde termijnen is verstreken, zonder dat de betreffende benoeming is geschied, benoemt de rijksbijenteeltconsulent op verzoek van de meest gereede partij het betrokken commissielid.

Met nadruk wordt aanbevolen de overeenkomst tussen de teler en de imker schriftelijk vast te leggen. Model-overeenkomsten zijn op aanvraag verkrijgbaar.

- N.B. Wij willen onze leden/lezers met nadruk aanbevelen de bovenstaande voorwaarden te volgen, omdat deze evenals in voorgaande jaren door beide partijen gezamenlijk werden vastgesteld.

De lezer schrijft

OUDSTE BIJENVOLK TER WERELD

Aan drie volken werd op 16 mei 1972 de koningin ontnomen. In elk volk werd toen een darrenbroedige koningin gekweekt. Van één volk werd de koningin opgesloten in een moerhuisje tot 25 september. Op deze datum werden deze 3 volken verenigd en waren naar schatting 6-8000 bijen aanwezig. Het volk met opgesloten koningin leverde hiervan verreweg de meeste bijen. Onbetwist het oudste bijenvolk dat ooit is ingewinterd. In de zomer leeft een werkbij ongeveer 7 weken. Deze bijen zijn nu 22 december 200 dagen oud. Vier maanden lang heeft het volk de koningin in het moerhuisje gevoerd.

De proef bewijst dat het huiswerk het leven der werkbijen zeer verkort. Het zwaarste werk is het bereiden van voedersap in de kopklieren en het voeren. Een bijenlarf wordt 1300 maal per dag gevoerd. Al dit werk had het volk met de opgesloten koningin niet te doen. De andere 2 volken teelden alleen na verloop van tijd wat darren.

De proef geeft ook het bewijs waarom een bijenvolk de winter kan overleven. Dat zij dit doen is uit ervaring al duizenden jaren bekend. Ook levert zij het bewijs dat de voedersaptheorie van Dr. C. A. Butler juist is. Zal dit volk in staat zijn een nieuw volk op te bouwen in de lente van 1973? Dan moet wel een bevruchte koningin in februari/maart gegeven worden.

Om in de trant van het voorwoord in het boek van de Frans/Zwitserse onderzoeker Huber te eindigen, zou ik willen schrijven: ik heb u alle handelingen van de proef omschreven; een ieder kan deze proef nadoen en zal dezelfde re-

sultaten verkrijgen. Ik vraag slechts mij te geloven op mijn woord. J. C. v. Scherrenburg, Renkum.

Tijdens mijn vakantie ging ik nog even langs mijn broer. Deze, een imker in spé, had een zwerm zitten op een lastige plek.

Gewoonlijk is dat niet zo erg, maar agressief dat ze waren, heel erg. Zijn poging om ze te scheppen mislukte dan ook helemaal met het resultaat van enkele steken. Bij mijn aankomst werd gezegd, dat tref je, je kunt meteen beginnen. Als meer imker zijnde heb je het gezicht maar te redden. Een rot klus, de duivel woonde in die zwerm. Ik stak alleen maar een hand uit, ze vielen meteen aan met het bekende resultaat. Handschoenen gebruik ik nooit, maar bij dit geval moest het wel. Ineens kreeg ik een inval, had weleens gelezen over het gebruik van een bloemenspuit. Deze gehaald en gevuld met schoon water, hiermede zette ik ze heerlijk in de mist, ze waren als lammetjes. Zo zie je maar weer bloemen, bijen daarbij een eenvoudige bloemenspuit. Bij het vervoeren van kasten gebruiken we nu de spuit ook in plaats van de pijp voor de laatste bijen die nog op de vliegplank zitten, dit gaat zelfs beter dan met rook. Zo zie je maar weer een mens is nooit uitgeleerd.

A. Broekert,
Ijhorst.

In 1972 heb ik van ons teeltstation op Schiermonnikoog een 3 raams Krainer volkje bekommen. Dit volkje heeft zich voorspoedig ontwikkeld. Toen de moer flink aan de leg was, heb ik af en toe een raam broed van mijn inlandse bijen toegevoegd. Ik zorgde dat de Krainer bijen in aantal de overhand hielden. Dit volk heb ik

ruim voldoende wintervoer gegeven. Nu ben ik van plan dit volk in april en mei te vertroetelen. Dan maak ik het volk moerloos en ben van plan alle moerdoppen (jonge moeren) naar het eiland te sturen, om later mijn inlandse moeren te vervangen. Die jonge moeren moeten met voldoende (jonge) bijen in 3 raamskastjes verzonden worden.

Wat voor soort bijen? Als het kan, wil ik mijn enige Krainer volk liever niet afslachten ten bate van de verzendkastjes. Het artikel over Krainers in het groentje van juni 1972, ondertekend door N. J. Destier heb ik met belangstelling gelezen. Hij geeft aan, om in het verzendkastjes te doen: 1 kunstraat, 1 raam voer en stuifmeel en verder **1 raam broed, goed bezet met bijen**; dat zijn dus bijen en broed van **inlandse** bijen.

Gaat dat goed? Ik meende juist, dat het flinke risico's meebrengt, om een Krainer moer in een inlandsvolk of volkje te brengen.

Nu is mijn vraag: willen imkers hun ervaringen op dit gebied meedelen? Wat raden onze bijenteeltdeskundigen mij aan? **Leerling.**

Reactie op reactie's van „een jong broekje”. de Hr. Brouwer is zoals we uit zijn schrijven en reactie's aan het „jong broekje” kunnen opmaken een kundig imker.

Hoewel zijn zelfverzekerdheid en beoordeling van andere imkers of bijenhouders o.i. een beetje te ver gaat en aan z'n bescheidenheid afbreuk doet. Inplaats dat hij zo'n beginnend im-

ker met een stimulerend woord toespreekt en de man in zijn enthousiasme verbeterende wenken geeft; wordt hij afgekraakt. Zelf weet ik uit ondervinding (maar dan in een andere positie) wat zo iets betekent voor iemand die nog aan het begin van z'n imkersloopbaan staat en daarvoor de moed zou kunnen verliezen.

Ook ik ben het niet eens met zijn conclusie dat een koningin geboren in een klein volkje achterblijft in prestatie vergeleken met één in een groot volk geboren koningin. Of dit nu een „ras” K. of straat honden ras betreft. In theorie zouden we de laatstgenoemde, dus in een groot volk geboren koningin de voorkeur moeten geven; doch in de praktijk komt dit niet uit!

Zelf doen we al jaren aan Koninginneteelt en vergelijken dan onderling de resultaten van één en ander maar kunnen op beide manieren volken verkrijgen die een „top” prestatie leveren. Natuurlijk moeten we wel de omstandigheden in acht nemen bij de opkweek van een K. in een klein volkje!

Van z.g. „rein” geteelde Koningin mogen we geen goede produktie volken verwachten, wel van de nateelt zoals verschillende imkers welke aan Koninginneteelt doen zullen kunnen beamen. Ook in de „rein” geteelde Koningin komt verschil voor en geeft te denken aan niet geheel „reine” bevruchting. Al met al een heel moeilijke materie!

We willen allemaal en altijd weer nog graag wat leren en zijn zoals het „jonge broekje” schrijft nooit te oud om te leren.

Schellinkhout.

D. H. Koeman.

Afdelingsnieuws

Afdeling Kampen

Het jaar 1972 werd gekenmerkt door bruisende activiteit. Twee oorzaken waren daarvoor aanwezig: Het steeds teruglopende ledenbestand en een bijna lege kas.

Door het inrichten van een propaganda- en verkoopstand op de Kamper-uitdagen, de huishoudbeurs in IJsselmuiden en een tentoonstelling in Hasselt, werd geprobeerd beide defecten te herstellen. Resultaat: Goodwill verbetering, twee nieuwe leden en een goede versteviging van de kas.

Al deze activiteiten hebben vooral het bestuur (ca. 12 bestuursvergaderingen!), maar ook de meewerkende leden veel tijd gekost.

Gelukkig is men tevreden over het resultaat. Men denkt aan herhaling, maar dan wel met andere opzet. Jammer genoeg bedankten ook enkele leden (soms na langdurig lidmaatschap) onder meer, omdat de contributie van f 20,— te hoog werd gevonden. Het aantal leden bedraagt momenteel 33.

Voor 1973 hoopt het bestuur op medewerking van alle leden, om nog betere activiteiten te kunnen ontplooiën.

Op 22 januari j.l. is er een gewone ledenvergadering gehouden, waarop Ir. J. J. Pettinga een lezing hield over het onderwerp „Drachtplanten in voor- en na-jaar”. Aan de hand van een prachtige reeks dia's werden de aanwezigen gewijs gemaakt in de vele planten, die om nectar of stuifmeel voor de bijen geschikt zijn. Als voorjaarsbron werden aan de vereniging enkele wilgenstekken aangeboden. Ze zullen in de Bijentuin een plaats vinden. In de discussie werden vele vragen op de spreker afgevuurd, waaruit bleek met hoeveel aandacht men het betoog gevolgd had.

In de rondvraag wordt meegedeeld, dat er voor beginnende een cursus zal worden georganiseerd o.l.v. drs. J. Beelen.

In het slotwoord dankt de voorzitter, de heer J. Reinders, de heer Pettinga voor de fijne avond en wenst alle aanwezigen, in het bijzonder het hoofdbestuurslid, de heer H. A. Habers uit Ommen en de bezoekers van de afdelingen Emmeloord, Nunspeet en Zwolle een behouden thuiskomst. Drs. J. Beelen.

Afdeling Almelo

Daartoe in staat gesteld door het Bestuur van de kanarievereniging „Edelzang”, alhier, was onze afdeling met een leuke stand aanwezig op de door ge-

noemde vereniging georganiseerde tentoonstelling op 24 t/m 26 november j.l., in schouwburg „De Esch“ te Almelo.

De tentoonstelling werd goed bezocht, waardoor ook onze stand zich in een grote belangstelling mocht verheugen.

Een honderd tal potjes honing werd grif aan de man of vrouw gebracht, terwijl ook het beschikbare propagandamateriaal zijn weg wel vond.

Grote belangstelling genoot ook de Heer Hanepen uit Goor, die in Twents-costuum het vroegere korfvlechten demonstreerde. Al bracht één en ander direct geen ledenwinst, toch mogen wij aannemen, dat de amateurimkerij door deze tentoonstelling dichterbij het publiek gebracht is. Bestuur Afdeling Almelo.

Afdeling Elburg

Op 18 januari kwamen de leden van de afdeling „Elburg“ bijeen, om het feit te herdenken dat de voorzitter de heer F. Stoffels 40 jaar lid en bestuurslid van onze afdeling is geweest.

Het hoofdbestuurslid, de heer H. G. Maagendans, kwam voor deze bijzondere gelegenheid speciaal over om de voorzitter de hoogste onderscheiding, die de Vereniging kent, een medaille in goud, op te spelden. In zijn toespraak ging de heer Maagendans in op de vele verdiensten van de heer Stoffels en op de grote betekenis die dergelijke mensen voor de vereniging hebben. De sekretaris feliciteerde namens de leden de heer Stoffels met zijn hoge onderscheiding en bedankte hem voor het feit, dat de leden al die jaren van zijn grote kennis en dienstbaarheid gebruik hebben mogen maken.

Na enige dankwoorden van de voorzitter, sprak de heer Maagendans nog een opwekkend woord om gezamenlijk het „Bijenhuis“ in stand te houden, door middel van aankoop van materialen en verkoop van honing het „Bijenhuis“ in te schakelen.

Na een zeer geslaagde avond keerde een ieder tevreden naar huis.

Afdeling Dordrecht en Omstreken BIJENMARKT

Zaterdag 14 april a.s. wordt op het Beverwijksplein te Dordrecht de 34e honing en bijenmarkt georganiseerd.

Onze markt, die tot de grootsten in ons land kan worden gerekend, verheugt zich jaarlijks op een overweldigende belangstelling, een grote aanvoer van volken en een goede handel.

Door het feit, dat de markt aan een groot parkeerplein en nagenoeg bij het centrum van de stad is gelegen, heerst er een gezellige drukte. Voor de grootste en verste aanvoer en het beste korfvolk zijn weer geldprijzen beschikbaar.

Er is gelegenheid tot verkoop van oude raat, en inkoop van imkersartikelen. Kaarsen maken en bloemschikken zullen worden gedemonstreerd, terwijl korfvlechter en klompenmaker hun oude ambachten zullen uitoefenen. In een demonstratietent zullen alle inlichtingen over het imkeren worden verstrekt.

Er wordt geen marktgeld gevraagd. Er is een uitstekende consumptiegelegenheid en ruime vrije parkeermogelijkheid naast de markt.

Op 14 april dus op naar Dordt, waar u door collega-imkers gaarne ontvangen wordt.

Informaties tel. 01850-27575. Secr. A. van 't Hoff.

Groep Graafschap-Liemers

Op vrijdag 23 maart 1973 wordt wederom een imkers-

avond georganiseerd in Erve Kots te Lieveelde, gelegen nabij de oude weg Lichtenvoorde-Groenlo, aanschouw 8 uur.

De rijksbijenteeltconsulent ir. J. Mommers te Tilburg zal hieraan medewerking verlenen.

De contacten van vorig jaar kunnen dan weer opgenomen worden of nieuwe gelegd voor de aanpak van activiteiten waarvoor het seizoen nadert. Ter verhoging van de gezellige sfeer bestaat er ook gelegenheid pannenkoek of pillewegge te eten.

Alle imkers, hun huisgenoten en verdere belangstellenden zijn hartelijk welkom.

Om de kosten te dekken zal een bijdrage van f 0,50 per deelnemer gevraagd worden.

Kringvergadering op dinsdagavond 10 april 1973 te 8 uur in café Ras te Ruurlo.

Naast de normale agendapunten komt aan de orde de agenda voor de jaarvergadering van de Vereniging te Wageningen.

Wat de wensen voor de aan te pakken activiteiten betreft wordt op een goede bijdrage van de vertegenwoordigers van de afdelingen of de belangstellende bezoekers gehoopt.

Deze bekendmaking moet beschouwd worden als oproep voor de vergadering. In verband met de kosten worden geen afzonderlijke uitnodigingen meer verzonden.

H. Becking, secretaris.
Varsseveld, 9 februari 1973.

Afdeling Hengelo

De Afdeling Hengelo, van de vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland, hield vrijdag 9 febr. haar jaarvergadering in Hotel de Ster.

Het jaar 1972 was behalve de dracht van het koolzaad, niet zo geweldig. De imkers moesten met gemiddeld 20 pond honing per volk genoegen nemen.

Door de zeer natte zomer was de zwermduif van de bijen niet erg goed in de hand te houden. De politie heeft dan ook regelmatig een beroep op de zogenaamde bijenbrigade moeten doen, om overlast van de bijen bij de bevolking te verhelpen.

Bij de bestuursverkiezing, werden de Heren Lempersz en Haverkate, respectievelijk als voorzitter en penningmeester herkozen.

Het ledental van de vereniging is stijgende. Hoewel er ook wat bedankjes binnenkwamen, telt onze vereniging momenteel 39 leden.

Wat het financiële gedeelte betreft, kon de penningmeester een optimistisch geluid laten horen.

Afdeling Driebergen

De Bijenmarkt in Driebergen is vastgesteld op zaterdag 7 april a.s. op het terrein van de Mavo-school Oranjelaan te Driebergen.

De marktcommissie stelt het kopen en verkopen van bijenvolken centraal en geeft ruimschoots gelegenheid tot de verkoop van alle benodigde imkersartikelen.

Er zal in de aula weer een film vertoond worden en ook is er een demonstratie van het korfvlechten. Om 11 uur is er een excursie naar de wereldberoemde heidetuin die dan in volle bloei staat omdat er heel veel winterhei in staat. We zien elk jaar weer dat het bezoekersaantal toeneemt daarom is dan ook de Driebergse Bijenmarkt een begrip geworden in Nederland.

AFSLUITINGSAVOND

VAN DE STROVLECHTCURSUS IN DRIEBERGEN

Op 13 febr. vond in de aula van de school de feestelijke afsluiting van deze jaarlijkse vlecht cursus plaats. Het aantal deelnemers bedroeg 42 en er werden 104

bossen stro 51 bossen buntgras en 19 kg vlechtband verwerkt.

De eerste prijs kreeg mevr. Martens uit Utrecht een groot dienblad van buntgras 2e prijs een siervaas van stro was van dhr. Jansen uit Driebergen en de 3e prijs werd gewonnen door dhr. Stange ook uit Driebergen, voor een goed gevlochten prullebak. De prijs voor gevorderden werd gewonnen door mevr. v. Denderen met een mooie grote schijf van buntgras met strobloemen. De cursus stond onder leiding van P. J. Beens die werd bijgestaan voor de praktische lessen door Mevr. Dekker en dhr. v. Egdome uit Veenendaal. Het was een heel gezellige avond met dia's en een film over Japan. De afdeling kon aan het eind van de avond 3 nieuwe leden inschrijven.

Afdeling Zeist

JAARVERSLAG 1972

Ons ledental heeft een kleine terugslag gehad in het afgelopen jaar. Mochten wij in 1971 een flinke aanwinst hebben, in 1972 is het ledental van 40 naar 39 gedaald en de jeugdleden van 8 naar 6.

Twee van onze oudste leden zijn van ons heengegaan. Op 13 mei ons bestuurslid de Heer R. J. van Zanten en even na 12 uur op oudejaarsavond de Heer J. C. Kersbergen.

Er zijn drie ledenvergaderingen geweest.

De jaarvergadering op 28 januari. De Heer van de Post uit Leiden heeft ons op 14 april een film laten zien over het bijenleven en 3 november heeft na de eindles van beide cursussen de Heer J. van Aarst ons dia's laten zien over bijenziekten.

Er is een cursus voor beginners en één voor gevorderde imkers gehouden, en we mochten aan 8 beginnende en aan 7 gevorderden imkers het diploma uitreiken. Begin september is deelgenomen aan de tentoonstelling van Floralia's volkstuinters, waar dit jaar de nadruk is gelegd op de zo nodige bestuiving door bijen. Tijdens de fruitbloei werkte het weer niet mee, zodat de dracht wat tegenviel. De lindeoogst was goed en de heide matig. Er is gereisd naar fruit, koolzaad, en heide. Hopelijk zal 1973 ons een mooi voorjaar en zomer brengen, zodat onze bijen zich goed kunnen ontwikkelen.

Mevr. van Dijk-Oosten.
Afd. Zeist.

GESLAAGDEN

BEGINNERS CURSUS AFDELING ZEIST

L. J. Bossinade, A. W. Chamboné, E. V. Huizen, A. J. Karreman, B. J. Liemberg, A. J. Veldhuijzen, H. P. Verdorst-Veerman, E. O. M. van Westendorp-Foerster.

GESLAAGDEN

GEVORDERDEN CURSUS AFDELING ZEIST

J. F. Beijleveld, A. Blijdestein-v. d. Wetering, J. D. H. J. de Goede, E. G. H. Laurijssen, C. A. Schmid-Logothetti, D. M. Ch. Spanjaart, W. A. de Steenwinkel-Cox.

Graafschap - Liemers

Plannen worden gemaakt voor:
cursus bijenteelt voor beginners,
cursus bijenteelt voor gevorderden,
cursus bijenteelt voor koninginneteelt.

Kosten ± f 14,—.

Cursus maken spaarkast - 6 lessen op zaterdagmorgen - kosten materiaal ± f 5,—.

Cursus korfvlechten; kosten nog niet bekend, (aangewerkt herfst 1973).

Bij spoedige aanmelding is het mogelijk dit voorjaar met cursussen te beginnen. Om deel te nemen aan een cursus voor beginners of kastenmaken behoort

men nog geen bijen te hebben of lid te zijn van een bijenvereniging.

Op meerdere scholen wordt tegenwoordig aandacht aan de bijen besteed. Gaarne zien we daarom, dat de lezers ook de aandacht van de leraren op deze bekendmaking vestigen.

Aanmelding bij de heer H. Becking, Beatrixstraat 1, Varsseveld.

Afdeling Ugchelen

Afdeling Ugchelen van de Vereniging tot bevordering der bijenteelt in Nederland hield donderdag 1 februari haar ledenvergadering in Hotel Prinsen, Hoenderloseweg 44, te Ugchelen. Een verzoek van de afdeling Nunspeet tot deelname korfvlecht cursus wordt gezien de afstand voor kennisgeving aan de vergadering voorgelegd. In februari zal zo mogelijk een dia avond worden gehouden voor leden, donateurs en belangstellenden. Een voorstel om in de toekomst een bingo avond te houden zal door het bestuur nader worden bekeken. De leden werd verzocht met suggesties te komen om de honingmarkt nog meer in de publieke belangstelling te brengen en zo mogelijk nog aantrekkelijker te maken. In 1972 is gebleken, dat men in minder goede honingjaren nog wel een goede markt kan hebben, als de afdeling er maar als één man achter staat. Bij de rondvraag werd gevraagd of bossen een dracht zou kunnen geven. De vraagsteller krijgt een tip waar men hieromtrent inlichtingen zou kunnen bekomen. De in elk maandblad gestelde slogan „elke imker dient zijn vakblad te bewaren en in te binden”. Er wordt verzocht om het H.B. er op attent te maken dat er verzamelbanden in de handel zijn, waar men deze door naalden zelf in bevestigen kan die niet zo kostbaar zijn, mits ze door de Vereniging in een kwantum besteld worden.

Om ± 10.30 sluit de voorzitter de prettige vergadering met een wel thuis en tot de volgende vergadering.

B. Zweers,
Secretaris Afd. Ugchelen.

Afdeling Bunnik-Houten

Onze 26ste jaarvergadering gehouden op 6 februari j.l. had een vlot verloop. De jaarstukken werden goedgekeurd. Als opvolger van de Hr. F. Koops werd de Hr. J. L. Trip te Houten in het bestuur gekozen. Voorz. C. Pater Jzn. werd herkozen. Besloten werd op voorstel van de leden B. Kooy en J. v. Velsen een afdelingsbijenstand in te richten t.b.v. voorlichting, demonstraties, excursies en onderwijs. Telken jare zal deze bijenstand worden opgezet in een andere woonkern van het werkgebied der afdeling. Dit jaar voor het eerst in Houten, 22 leden gaven zich op om mee te werken aan de realisering van dit plan.

Uitvoerig werd de verhuur van bijenvolken voor bestuiving besproken en de te nemen maatregelen om bijensterfte te voorkomen (Zie ons orgaan Bijennieuws van maart a.s.). Het 25-jarig bestaan der afd. zal gevierd worden in september met een driedaagse tentoonstelling, inclusief Stichtse Imkersdag en provinciale honingkeuring enz. Nadere berichten volgen. De cursussen voor beginners Bijenteelt en Teelt van Klein Fruit zijn inmiddels gestart.

Plaatsing bijenvolken bij het Fruit

Imkers en afdelingen die via de afd. Bunnik-Houten naar het fruit willen reizen dienen dit schriftelijk op te geven bij de afd. Bunnik e.o. Achterdijk 22 Bunnik met vermelding van het aantal kasten en korven. Postzegel voor antwoord insluiten. Proefnummers van Bijennieuws, waar alles instaat, verkrijgbaar op bovenvermeld adres. Volken opgeven vóór 31 maart a.s.

IN MEMORIAM

Op 73 jarige leeftijd is 15 januari j.l. overleden, de Heer

JANS FOLKERSMA,

te Schildwolde.

Met hem is niet alleen een beste en goede vriend, doch tevens een grootmeester onder de imkers heen gegaan.

Naar schatting moet hij meer dan 50 jaar een trouw lid van deze vereniging zijn geweest.

Met zijn 60-jarige en veelzijdige ervaring als imker, was hij altijd bereid om anderen met raad en daad bij te staan.

Vrijdag 19 januari hebben zijn familie en een zeer grote schare van vrienden, zijn stoffelijk overschot aan de schoot der aarde toevertrouwd. Zijn overlijden is niet alleen voor zijn familie, maar ook voor zijn talrijke vrienden een groot verlies.

Wij zullen hem dan ook met gevoelens van rouw en dank blijven herdenken als een zeer bekwaam imker, met een grote kennis van de natuur, wiens leven vooral door het wonderlijke leven der bijen een grote inhoud had gekregen.

„Inhoud”, waarvan zij die zich zijn vrienden mochten noemen, rijkelijk konden genieten.

Afdeling
Hoogezand-Sappermeer.

SPEURBIJTJES

Tarief: tot 20 woorden f 2,50 elke 4 woorden meer f 0,50. Bij vooruitbetaling te voldoen op gironummer 84 68 01 van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt te Wageningen. Inzendtermijn vóór de 10e van de maand.

TE KOOP: Simplexkasten dubbelwandig, in prima staat, met broed en honingkamer, dak met zwaar zink, keurig geschilderd groen met witte banden, dus kant en klaar, een sieraad op uw bijenstal f 52,50.

Spaarkasten: met dubbele broedkamer of broed- en honingkamer geheel groen geschilderd of groen met witte banden f 55,-.

Ronde korven: nieuw f 23,50, gebruikt in prima staat f 16,-. Honingslingers, Bijenkap of sluijer. Dathepijpen, Honingzeven, Ontzegelmessen en verder alles wat voor en bij een bij nodig is.

Bijenpark Brulleman, sinds 1896, Zandpad 42a, Breukelen.
Telefoon 03462-1303. Van ouds bekend.

TE KOOP: Antieke wasvormen en emmers, van rood koper. Drentse boerenkastjes en Strokastjes, Weegschaal met geelkoperen gewichten. Alles in zeer goede staat.
Bijenpark Brulleman, sinds 1896, Zandpad 42a, Breukelen.
Telefoon 03462-1303. Van ouds bekend.

TE KOOP: Bijenvolken in korven en kasten of op zesramen, sterke gezonde volken.
Bijenpark Brulleman, Breukelen.
Telefoon 03462-1303. Zandpad 42a. Van ouds bekend.

GEVRAAGD: Bijen in korven en kasten, complete bijen parken en standen, slingers, korven gebruikt of nieuw, kasten, koninginroosters, bisschopsmutsen en verder alles wat u verkopen wilt. Wij halen het bij u aan huis af, en betalen contant. Meer dan 75 jaar doen wij dit reeds.
Bijenpark Brulleman, Breukelen. Telefoon 03462-1303.

WIJ KOPEN: Inlandse Bijenhoning, Ruwe- & Zuivere bijenwas, Propolis. Honing- en Waszemerij „ARKADIA”, Lochem.
Telefoon 05730-1827/2219.

Voor alles wat u nodig heeft voor de MODERNE BIJENTEELT kunnen wij u leveren.

De kwaliteit van het materiaal is niet te overtreffen. Bovendien noteren wij gelijk als altijd de laagste prijzen.

Kunstraat nu nog f 10,80 per kg. Ook verwerken wij gaarne uw ruwe en zuivere was tot kunstraat.

Onze nieuwe automatische kunstraat-machines garanderen u een niet te overtreffen geurige kwaliteit kunstraat, die 100% zuiver is.

H.H. Secretarissen :

Heeft u een afdelings bestelling ?

Laat ons u dan eens offerte maken. Uw leden zullen u dankbaar zijn.

Vraag om de gratis prijslijst van materiaal.

BIJENSTAND H. T. VAN DAM & ZONEN

Jubbega Friesland — Telefoon 05165 - 382

IMKERSAGENDA

Bijenmarkt te Zenderen op 14 april '73 achter hotel „t Laor”, aanvang 10 uur.

H.H. IMKERS

Zend vanaf heden al uw

RUWE RAATWAS

rechtstreeks of in verenigingsverband naar . . .

HONINGZEMERIJ

W. van 't LAND

Telefoon 2607 Barneveld

Desgewenst KUNSTRAAT terug.

U zult zien, wij betalen de hoogste prijs.

TE KOOP GEVRAAGD: Bijenvolken zowel korven als kasten. Ruwe en zuivere Bijenwas gebruikte Simplex- en Spaarkasten. Honing-, waspersen en slingers enz. enz. Alles aan huis afgehaald tegen contante betaling.
Telefoon 02153-6704.
Honing en Waszemerij „De Bijenkorf” Eemnes.

TE KOOP EN TE HUUR: Bijvolken in korven en kasten ook lege kasten te koop. **C. van Holland, Ruisseveen 10, Veenendaal.** Telefoon 08385-10202.

TE KOOP: Bijenvolken in kasten en korven.
J. Zwierink, van Breestraat 21, Amsterdam. Tel. 020-798723.

WIE IS IN STAAT een goede Honingzalf te bereiden ?
Reacties gaarne aan: **Het Zeister Kruidenhuis, Bergweg 43a, Zeist.** Telefoon 03404-21107.

AANGEBODEN: Bevolkte bijenkasten.
B. C. Jongejans, Burg. Prinslaan 45, Ede. Tel. 08380-11303.

TE KOOP: Bijenvolken op simplexramen, eventueel met kast, en korfvolken keuze uit 40 stuks.
A. Frikkee, G. v. Heemskerkstraat 29, Oosthuizen N.H.
Telefoon 02991-1731.

NU OOK LEVERBAAR: Appelzuur f 1,25 per 50 gram, of f 5,- per 250 gram. Wijnhydrometers f 5,50. Glazen watersloten f 2,- per stuk.
Wijnmakers Centrum, Postbus 91, Leiderdorp.

TE KOOP AANGEBODEN: Nieuw ronde- en schepkorven, mooi en stevig gevlochten, v.a. f 20,- per stuk.
J. Grelling (korfvllechter) Wilgendijk 10, Anan Dr.